

N:o 31.

Ank. till Riksd. Kansli den 19 Febr. 1877, kl. 3 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, angående beviljande af understöd utaf allmänna medel dels åt aflidne Öfverdirektörs-assistenten F. G. Anreps fyra oförsörjda minderåriga barn, dels ock åt aflidne Lokomotivföraren A. Th. Andersons enka, Maria Anderson samt hennes två minderåriga barn; Gifven Stockholms Slott den 16 Februari 1877.

Med anledning deraf att Öfverdirektörsassistenten hos Styrelsen för statens jernvägstrafik Frans Gustaf Anrep, som jemte sin hustru omkommit vid den natten till den 15 November 1875 inträffade jernvägsolyckan i närheten af Lagerlunda, efterlemnade sju omyndiga barn från ett föregående gifte, har Litteratören Johan Gabriel Anrep, i egenskap af förmyndare för sin bemälda broders barn, uti en till Kongl. Maj:t den 29 Februari 1876 ingifven, af transsumt utaf bouppteckningen efter denne broder och hans nämnda hustru, med flera handlingar åtföljd skrift i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen göra framställning derom, att hvart och ett af de fyra yngsta barnen, nemligen sönerna Herman, född den 9 Januari 1860, Fromhold, född den 12 September 1861, och Julius, född den 1 April 1867, samt dottren Ebba, född den 19 September 1862, måtte tillerkännas en uppfostringshjelp af 500 kronor årligen, att utgå från och med år 1876 till och med det år, hvarunder de blefve 18 år gamla, eller, om något af dem skulle före nämnda ålder dö, till och med det år, då det affidit, samt till stöd för denna ansökning andragit, att, då enligt berörda transsumt af bouppteckningen behållningen i boet utgjort 6,498 kronor 46 öre, men af denna behållning hälften lagligen tillkomme barnens vid nämnda olycka jemväl affidna styfmoders arvingar, Anreps efterlemnade barn sålunda tillsammans erhöle endast 3,249 kronor 23 öre, att afkomsten af detta sistnämnda kapital jemte den

pension å 780 kronor årligen, hvilken barnen gemensamt hade att från statens jernvägstrafiks pensionsinrättning uppbära intill dess det yngsta af dem uppnått 18 års ålder, icke vore tillräcklig ens till föda och kläder åt barnen, och än mindre lemnade tillgång till beredande åt dem af någon uppfostran; att barnens faders och moders syskon vore utan förmögenhet jemte det fyra af dem hade egna barn att försörja, hvadan barnen icke ens af sina närmaste anhöriga kunde vänta någon väsentlig hjälp; att, då deras fader under det sista året af sin lefnad haft en inkomst af 7,000 till 8,000 kronor, barnens belägenhet vore så mycket mer att beklaga, som de genom fadrens död blifvit försatte från välstånd till armod, och detta just under det fadren var stadd i utöfningen af sin tjenst; att barnen visserligen, kort efter det berörda olycka inträffade, af några personer, hvilka ömmade för deras förlust, erhållit en summa af 2,300 kronor; men att denna summa, hvaraf på en hvar af barnen belöpte endast omkring 328 kronor, redan till största delen åtgått för att lindra de första nödvändiga behofven.

Styrelsen för statens jernvägstrafik — som häröfver under den 20 nästlidne Januari afgifvit infordradt yttrande och dervid tillika öfverlemnade en till Styrelsen, med begäran om dess förord, ingifven underdånig ansökning af enkan Maria Carolina Anderson, hvilkens man, Lokomotivföraren August Theodor Anderson, likaledes omkommit vid ofvannämnda olyckshändelse, efterlemnande bemälda enka samt två minderåriga barn, dottren Thyra Theodora, född den 25 December 1872, och sonen August Frithiof, född den 25 Oktober 1875, att en årlig pension af 250 kronor till henne under hennes återstående lifstid samt ett understöd af 125 kronor årligen till hvar och ett af hennes ofvan nämnda två barn, till dess de kunde sig sjelfve försörja, måtte i nåder beviljas — har härvid anført: att rörande ifrågavarande olyckshändelse ransakning egt rum vid Hanekinds häradsrätt, hvarest såväl Litteratören Anrep som Maria Anderson framställt yrkanden, den förre af enahanda innehåll, som hans nu gjorda ansökan, den senare åter att utbekomma antingen årligen för egen räkning 500 kronor samt för hvar och ett af barnen, till dess de sjelfve kunde försörja sig, 300 kronor, eller ock på en gång ett deremot svarande kapital; att häradsrätten, efter pröfning af dessa skadeståndsanspråk, genom utslag den 13 Maj 1876 förklarar dem icke kunna i vidsträcktare mån bifallas, än att Stationsinspektoren U. S. G. Björkelund, hvilken ensam funnits hafva varit till olyckshändelsen vållande, förpligtats att utgifva såsom nödigt underhåll åt Lokomotivföraren Andersons enka och barn i ett för allt 4,000 kronor samt åt hvarje af Öfverdirektörsassistenten Anreps fyra ofvannämnda barn, Herman, Fromhold, Julius och Ebba 125 kronor årligen, räknadt från 1876 års början och till dess de uppnått femton års ålder eller dessförinnan kunde sig sjelfva försörja; att såväl Litteratören Anrep som enkan Anderson, enligt hvad Styrelsen inhemtade, låtit häradsrättens utslag i denna del af målet vinna laga kraft; samt att på grund häraf, och då Björkelund till gäldande af

berörda ersättningar saknade alla tillgångar och ehuru dylika ersättningsanspråk lagligen kunde göras gällande endast emot den eller de personer, som vållat olyckan, men icke emot staten såsom egare af jernvägen, det likväl torde vara billigt, att i fall som förevarande staten trädde emellan och iklädde sig uppfyllandet af de lagligen fastställda anspråken, helst antagligt vore, att hjälp icke kunde på annat sätt beredas sökandena, hvilka följaktligen derförutan komme att sakna hvad dem med rätta borde tillkomma, Styrelsen hemställde, att ofvannämnda, Stationsinspektoren Björkelund ådömda ersättningar måtte, i likhet med hvad genom nådiga brevet den 17 November 1865 blifvit i ett likartadt fall förordnadt, få af trafikmedel bestridas, med rättighet för Trafikstyrelsen att sedermera hos Björkelund eller annan vederbörande söka den ersättning, som möjligen kunde erhållas; och har Styrelsen derjemte, för den händelse Kongl. Maj:t skulle vilja genom proposition till Riksdagen eller annorledes bereda sökandena det af dem begärda understödet, upplyst, att *Anrep*, som antagits till extra tjänsteman vid statens jernvägstrafik under år 1862 och utnämns att vara assistent vid öfverdirektörs-expeditionen för ban- och maskinafdelningen från 1870 års början, under hela sin tjänstetid med ovanligt nit och skicklighet fullgjort sina åligganden; att jemväl *Anderson*, som år 1871 erhöi sin första ordinarie befattning vid statens jernvägstrafik och den 1 Maj 1874 antagits till lokomotivförare, städe utmärkt sig såväl för nit och skicklighet i fullgörandet af sina åligganden, som för ordentlighet i lefverne och uppförande; att *Anreps* omyndiga barn åtnjöte pension till belopp och på sätt deras förmyndare uppgifvit; att *Andersons* enka och barn icke kunnat komma i åtnjutande af dylik fördel, emedan *Anderson* i lifstiden icke begagnat sig af sin rättighet att uti statens jernvägstrafiks enke- och pupillkassa såsom delegare ingå, hvaremot, enligt Styrelsen tillhandakommen uppgift, *Andersons* enka och barn erhållit på enskild väg insamlade medel till ett sammanlagdt belopp af 3,400 kronor; samt att, enligt hos Styrelsen befintligt transsumt af bouppteckning efter *Anderson*, sterbhuset hade en behållning af 1,305 kronor 79 öre.

Till följd af härå erhållen nådig remiss har Statskontoret under den 31 sistlidne månad afgifvit infordradt underdånigt utlåtande i ämnet och dervid förmält: att Statskontoret väl, lika med Trafikstyrelsen, ansåge billigheten kräfvä, att staten i fall sådana som detta trädde emellan, men deremot ej kunde dela Trafikstyrelsens åsigt, att denna statens af billighets hänsyn förestafvade pligt skulle bestå deruti, att öfvertaga den ersättningsskyldighet, som af domstol ålagts den tjänsteman, hvilken ansetts till olyckan vållande; att frågan här gälde, icke huruvida den ersättningsskyldighet, som blifvit en statens tjänsteman ådömd, men som denne vore oförmögen att sjelf fullgöra, borde af staten uppfyllas, utan fastmer, huruvida billigheten kunde anses kräfvä, att staten i någon mån hölle de omkomnes familjer skadeslösa för de ekonomiska förluster, som olyckshändelsen dem förorsakat; att, om här i riket såsom i flera andra länder ersättningsskyldighet i

dylika fall vore jernvägens egare genom lag ålagd, ersättningens belopp naturligtvis måste af domstol eller på eljest lagstadgadt sätt bestämmas, men att på nu förevarande fråga domstolens bestämmelser i afseende å ersättningsbeloppen ej torde böra inverka, helst dessa bestämmelser i och för sig, åtminstone för Statskontoret, som ej egde kännedom om de skäl, på hvilka de kunde vara grundade, syntes icke vara med billighet öfverensstämmande; att, då här ej afsåges fattigunderstöd utan snarare skadestånd, detta skadestånd, om det skulle för olika personer bestämmas olika, snarast borde beräknas efter den ekonomiska ställning, hvardera familjen genom olyckshändelsen mistat; att Öfverdirektörs-assistenten Anrep efterlemnadt nästan utan alla tillgångar sju barn, utaf hvilka det äldsta ännu ej uppnått 20 års ålder, och hvilka alla således borde kunna anses oförsörjda; att domstolen väl tillerkänt hvarje af de fyra yngsta barnen 125 kronor årligen, räknadt från 1876 års början och till dess de uppnått 15 års ålder eller dess förinnan kunde sjelfve försörja sig, men att, då ett af dem vid jernvägsolyckan redan varit mer än 15 år gammalt samt utaf de öfriga ett redan efter 9 månader, ett efter 1 år 9 månader och det yngsta efter 6 år 3 månader från den tid, då ersättningen skulle börja utgå, uppnått eller uppnådde nämnda ålder, den dem tillerkända ersättning så väl med hänsigt till sjelfva beloppet, som än mer i förhållande till den ekonomiska ställning, de förut innehaft, vore vida mindre, än den godtgörelse, som tilldömts Lokomotivföraren Andersons enka och två minderåriga barn; att det härförutom ej borde lemnas oanmärkt, dels att Litteratören Anrep uti sin underdåniga ansökning förklarar, att han i förhoppning om bifall till samma ansökning afstode från den ersättningsanstalan, han vid häradsrätten fört mot den eller dem, som kunde blifva fälde till ansvar för olyckshändelsen, dels ock att enkan Anderson såsom skäl för sin underdåniga ansökning angifvit, det hon af sitt ombud erhållit den försäkran, att den, som kunde få någon ersättningsskyldighet sig ålagd, dertill icke egde några tillgångar; att den omständigheten, att sökandena låtit häradsrättens sedermera meddelade utslag mot sig vinna laga kraft, alltså icke borde utgöra hinder för sjelfständig pröfning af deras hos Kongl. Maj:t framställda anspråk; att, då Statskontoret af dessa skäl ansett sig böra lemna häradsrättens beräkning af ersättningsbeloppen å sido, svårighet visserligen mötte att utfinna någon annan tillförlitlig grund, hvarefter den ersättningsskyldighet, som af billighetsskäl kunde anses åligga staten, kunde till vissa penningebelopp bestämmas; men att, då de af sökandena begärda understöd syntes Statskontoret under nuvarande pröfning ingalunda öfverdrifna, Statskontoret icke tvekade att förorda ansökningarne; dock att de understöd, som kunde barnen tilläggas, borde till viss tid begränsas; i hvilket hänseende den af Litteratören Anrep föreslagna tid, eller det år då hvartdera barnet uppnått 18 års ålder, så mycket snarare kunde godkännas, som de ur sta-

tens jernvägstrafiks enke- och pupillkassa utgående pensioner för tjenstemäns barn först upphörde då det yngsta uppnått nämnda ålder.

Den olycka, som genom sammanstötningen af två mot hvarandra fram-
ilande jernbantåg natten till den 15 November 1875 timade, är alltför nyligen in-
träffad och var derjemte alltför stor och till sin beskaffenhet lyckligtvis sällspord
i vårt land, för att minnet deraf ännu skulle kunnat förblekna eller de känslor
af deltagande slappas, hvilka efter olyckshändelsen i rikets alla delar blefvo ut-
talade; och främst egnades utan tvifvel detta deltagande de närmaste anhörige
till de två jernvägstjenstemän, af hvilka den ene till följd af sin befattnings ålg-
ganden och den andra efter fullgjorda embetsförrättningar varit föranlätne att
medfölja tågen och dervid funno sin död. Dessa anhöriga, makan och barnen
till den förre och de många barnen till den andre, hvilka genom familjefädrens
oförmodade frånfälle beröfvades de stöd, hvarvid de haft att trygga sig, äro, efter
hvad upplyst blifvit, i saknad af tillgång till fyllande af livets oafvisliga behof,
helst som till de icke öfverflödigt tilltagna penningebelopp, som skulle gäldas af
den, som ansetts till olyckan vållande, tillgång icke läser finnas. Vid sådant för-
hållande vill säkerligen det allmänna icke lemna enkan och de faderlösa ohjelp-
te, i den mån deras förlust kan genom penningeunderstöd ersättas. Beträffande be-
loppet af detta understöd, har Statskontoret ansett de gjorda ansökningarne icke
gifva anledning till anmärkning, och om än hvad för barnen efter Öfverdirektörs-
assistenten Anrep blifvit ifrågasatt till äfventyrs skulle finnas öfverstiga hvad under
vanliga förhållanden blifvit af Riksdagen beviljadt, så falla också de förhållanden,
som nu äro för handen, vida utom vanlighetens gränser, och afseende torde
äfvén vara att fästa dervid att, åtminstone så vidt angår de tre äldre bland de
Anreps barn, hvilka i understödet skulle erhålla del, deras uppfostran blifvit lämp-
pad efter fadrens ställning och årliga inkomster, och att för fullföljande af den-
samma, så att de vid den tidiga åldern af 18 år må kunna sig sjelfva försörja,
oundgängligt synes att under de få år, hvarunder understödet skulle af dem åt-
njutas, detsamma varder bestämdt till det belopp, som deras förmyndare begärt
och Statskontoret förordat. Kongl. Maj:t vill alltså härigenom föreslå Riksdagen,

att de fyra yngsta af bemälde öfverdirektörsassistents efterlemnade sju
barn, nemligen sönerne Herman, Fromhold och Julius samt dottren Ebba, äfvén-
som Lokomotivföraren Andersons enka Maria Carolina Anderson och hennes
två minderåriga barn, sonen August Frithiof och dottren Thyra Theodora, må på
allmänna indragningsstaten uppföras till åtnjutande från och med år 1876 af under-
stöd till belopp för hvarje utaf Anreps bemälda barn af 500 kronor årligen intill
slutet af det år, då hvartdera barnet uppnått 18 års ålder, för enkan Anderson
af 250 kronor årligen under hennes återstående lifstid, så länge hon lefver ogift,
samt för hvarje af hennes förenämnda barn af 125 kronor årligen, att jemväl utgå
intill slutet af det år, hvarunder hvartdera barnet uppnått 18 års ålder.

De ärendet rörande handlingar skola vederbörande Utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

C. J. Thyselius.

*Utdrag af Protokollet öfver Civil-ärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i Statsrådet å Stockholms Slott den 16 Februari 1877.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre DE GEER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena BJÖRNSTJERNA,
Statsråden: LAGERSTRÅLE,
 THYSELIUS,
 CARLSON,
 Friherre ALSTRÖMER,
 WEIDENHIELM,
 LOVÉN,
 Friherre VON OTTER och
 FORSSELL.

Slutligen uppläste föredragande Departementschefen, Statsrådet Thyselius, till justering förslag till den nådiga proposition, som, enligt Kongl. Maj:ts denna dag, uppå Statsrådets enhälliga tillstyrkande, fattade beslut, skulle till Riksdagen aflåtas angående beviljande af understöd utaf allmänna medel dels åt afidne Öfverdirektörsassistenten F. G. Anreps fyra oförsörjda, minderåriga barn, dels ock

Bih. till Riksd. Prot. 1877. 1 Saml. 1 Afd. 13 Häft.

åt affidne Lokomotivföraren A. Th. Andersons enka, Maria Anderson, samt hennes två minderåriga barn;

Och täcktes Hans Maj:t Konungen, enligt Statsrådets underdåniga tillstyrkan, i nåder gilla samma förslag, sådant det finnes detta protokoll bilagdt, samt förordna, att, i enlighet dermed, nådig proposition skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

W. J. Modigh.